

گزارشی از آیین آغاز سال تحصیلی 1390 حوزه‌های علمیه استان تهران در حرم امام خمینی (ره)

متن کامل سخنرانی حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی دام ظلّه در مراسم آغاز سال تحصیلی حوزه علمیه تهران موقعیت ویژه‌ای دارد

خدا را بسیار شکر و سپاس می‌گوییم که این توفیق را نصیب همه شما برادران و خواهران عزیز حوزه‌های علمیه تهران و اساتید محترم و جمعی از شخصیت‌های محترم کرد که آغاز درسهای امسال حوزه علمیه تهران را در کنار مرقد امام راحل (قدس سره شریف) برگزار بکنید و امیدوارم این طلیعه مبارکی برای تحول در حوزه‌های علمیه تهران بزرگ باشد. واقع مسئله این است که تهران هم ظرفیت بیش از این دارد و هم مسئولیت بیش از این برای گسترش دادن حوزه‌های علمیه و امیدواریم در آینده نه چندان دور آنچه انتظار میرود و ظرفیت دارد حوزه علمیه تهران، انشاءالله به آن برسد. از همه برادران و خواهران عزیز، اساتید محترم، علما و شخصیتها به خاطر این مجلس بسیار با شکوه‌تان تشکر می‌کنم. قبلاً در طلیعه سخن لازم میدانم درباره اهمیت علم و دانش از نظر اسلام جمله‌های کوتاهی داشته باشم. می‌دانیم که اسلام از محیطی برخاست که محیط جاهلیت عرب بود یعنی مجموعه‌ای بود از بت پرستی و خرافات بسیار و خبری از علم و دانش در آنجا وجود نداشت اما عجیب است که اسلام از بزرگترین منادیان علم و دانش در جهان است و من عرض می‌کنم اینکه معجزه پیغمبر (صلی‌الله علیه و آله و سلم) را فقط قرآن مجید بدانیم اشتباه است. این یک معجزه است که از مرکز خرافات و جاهلیت، بزرگترین و بلندترین ندای علم و دانش برخیزد. آیات قرآن و روایات درباره علم، کلمات معصومین درباره علم، خطبه‌های نهج‌البلاغه درباره علم، دعا‌های امام سجاد (ع) درباره علم، اینها را جمع کنیم، یک دنیا مطلب است. همه چیز در اسلام حدی دارد ولی علم نامحدود است. نامحدود از نظر زمان. «اطلب العلم من المهد الی اللحد.» از گهواره تا گور، نامحدود از نظر مکان «اطلب العلم ولو بالسن» آخرین نقطه آباد دنیا کشور چین بود. یعنی تا آخر دنیا بروید برای تحصیل علم و از اینجا معلوم می‌شود علم هم به معنای عام است. تمام علوم که جامعه بشری نیاز به آن دارد، نه تنها علوم دینی. برای اینکه در چین حوزه علمیه‌ای نبود که بروند علوم دینی را در آنجا فرا بگیرند. از نظر مقدار تلاش، «اطلبوا العلم و لو بخوض اللجج و شق المهج» امام صادق (علیه السلام) فرمودند: علم را طلب کنید ولو خونتان در راه علم ریخته شود. و لو در اعماق دریاها فرو بروید. یعنی هر تلاشی برای تحصیل علم بجاست. از نظر استاد نامحدود. «الحکمه ضاله المومن»، علم و دانش گمشده آدم با ایمان است. من گمشده‌ام را پیش مسلمان ببینم میگیرم، پیش کافر ببینم می‌گیرم. اینکه می‌گویند علم وطن ندارد قبل از اینکه اینها بگویند اسلام گفته است. از تمام جهات حدی برای تحصیل علم نگذاشته و این افتخار ماست.

اما در مورد حوزه‌های علمیه که از چه زمان حوزه‌های علمیه تشکیل شد؟ بنده عرض می‌کنم از زمان وجود خاتم انبیاء (صلی‌الله علیه و آله و سلم). وقتی آیه نفر نازل شد: «و ما کان المومنون لینفروا کافه فلولاً نفر من کل فرقه منهم طائفه لیتفقوها فی الدین و لینذروا قومهم إذا رجعوا الیه لعلهم یحذرون» رسماً پیغمبر اسلام عده‌ای را دعوت کرد که طلاب علوم دینی بشوند. مسلمانان دو قسمت بشوند. عده‌ای بروند در جبهه جهاد با دشمن و عده‌ای در جبهه جهاد با جهل. علوم اسلام را فرا بگیرند و برادرانشان را که از جبهه برگشتند، به آنها بیاموزند. این آیه نفر می‌گوید که اولین حوزه علمیه در محضر پیغمبر تشکیل شد. دومین حوزه علمیه مسجد کوفه بود. با آن خطبه‌های شیوای امیرالمومنین (علیه السلام) مردم می‌نشستند و می‌شنیدند و می‌نوشتند و در همه جا پخش می‌کردند. رسید به اما باقر و امام صادق (علیهما السلام). حوزه علمیه مدینه جایگاهش بسیار بالاست. چهار هزار نفر در محضر امام صادق (علیه السلام) درس دینی را از عقاید گرفته تا فقه و اخلاق و عرفان اسلامی همه را فرا گرفتند، بعد ادامه پیدا می‌کند. در زمان‌های بعد در بغداد شیخ طوسی حوزه علمیه داشت که دشمنان کرسی او را آتش زدند جانش به خطر افتاد و به نجف آمد. هزار سال قبل پایه حوزه علمیه نجف را گذاشت. در قم هم - همین طور که برادرمان اشاره کردند - در زمان معصومین حوزه علمیه بود. فقهای قم و علمای قم حوزه علمیه داشتند و همین طور تا در این عصر و زمان ما ادامه پیدا کرد. پس بنابراین ما مسلمانان ریشه‌دارترین دانشگاه علمی را داریم و افتخار میکنیم و الان که بعد از دوره به ثمر رسیدن انقلاب است حوزه‌های علمیه ضرورتشان بیشتر است. انقلاب از حوزه‌های علمیه برخاست. امام راحل (قدس سره شریف) از مراجع در حوزه‌های علمیه بود، و اگر مرجعیت امام نبود انقلاب به ثمر نمی‌رسید. مردم امام را مرجع دانستند. سر بر فرمانش گذاشتند به جبهه‌ها رفتند. افتخار کردند، شهید دادند و انقلاب را توانستند تا به این جا برسانند و رهبر معظم انقلاب هم برگزیده حوزه‌های علمیه است. بنابراین حوزه علمیه نقش بسیار مهمی دارد. در ایجاد انقلاب، در بقای انقلاب و در حفظ انقلاب از اشتباه و انحراف، حوزه‌های علمیه می‌توانند نقش بسیار مهمی داشته باشند.

در اینجا حوزه علمیه تهران موقعیت ویژه‌ای دارد. من در مورد موقعیت ویژه حوزه علمیه قم در مراسم افتتاح در جای خود عرایضی عرض کردم. حوزه علمیه قم از صد کشور جهان طلبه در آن درس می‌خوانند، پرورش پیدا می‌کنند و می‌روند در نقاط مختلف خود آنها هم تاسیس حوزه می‌کنند. ولی تهران ویژگی‌هایی دارد.

اولاً تهران مرکز ثقل مدیریت کشور ایران است. مدیریت در تهران است. دوم محل تصمیم‌گیری‌های کلان نظام است. سوم مرکز قوای سه گانه حکومت است. چهارم نبض اقتصادی کشور عمده‌تاً در تهران می‌زند. پنجم برنامه‌های کلان فرهنگی دانشگاه‌ها و مراکز علمی به صورت عمده قسمت مهمش در تهران است. وقتی تهران چنین جایگاهی دارد حوزه علمیه تهران هم باید متناسب با این برنامه‌ها خودش را بسازد و به آن سطح برسد. همانطور که اشاره فرمودند حوزه علمیه خواهران و برادران به نه هزار نفر می‌رسند و اساتید زیاد و بزرگان زیاد.

ولی بنده فکر می‌کنم که این هنوز متناسب آن حد و جایگاهی که باید داشته باشد نیست و ان شاء الله با برنامه‌هایی که ریخته شده و سرآغاز تحولی که شروع شده است امیدواریم به آن جایگاه اصلی حوزه علمیه تهران برسد. برادران و خواهران عزیز حوزه‌های علمیه جایگاهی دارد که من در مراسم افتتاح حوزه علمیه قم به خیلی از آنها اشاره کردم. اما دو سه قسمتش را لازم می‌دانم در اینجا باز هم اشاره کنم. همانطور که عرض کردم حوزه‌های علمیه مستقل هستند. برعکس حوزه‌های علمیه بعضی از مذاهب دیگر، مفتی از طرف دولت تعیین می‌شود و همه آنها منصوبین حکومت هستند. اما حوزه‌های علمیه حکومت را ایجاد کردند و مستقل از حکومت‌ها هستند استقلال مالی و علمی و جهات مختلف دیگر. همین سبب می‌شود که بتوانند نظارت صحیحی بر دولت داشته باشند. خدای نکرده اشتباهی و انحرافی ببیند آنها را به صورت سازنده بیان کنند و جلوی اشتباه را بگیرند. مخصوصاً با توجه به این نکته که امروز تمام دانشگاه‌ها که به نحوی با دولتها در ارتباط هستند. اما این استقلالی که از روز اول بوده و باید باشد و در اساسنامه‌ی حوزه‌ی علمیه هم نوشته شده است این بسیار مغتنم است. نکته دیگر این است که طلاب محترم ما درس‌های حوزه‌ها را برای مدرک نمی‌خوانند. همیشه علم برای علم مطلوب بوده و این منحصر به حوزه‌های علمیه بوده است که در هیچ دانشگاهی در دنیا نیست. همه برای مدرک درس می‌خوانند. درست است که در شرایط فعلی برای اینکه در بعضی محافل طلاب عزیز، فضلا می‌خواهند شرکت کنند، نیاز به مدرک دارند اما اساس حوزه‌های علمیه با مسائل علمی عجین است. همیشه طلاب سراغ اساتید عالم و با تقوا، با اخلاق و با فضیلت می‌روند. این چیزی است که در جای دیگر نیست و این افتخار ماست. به همین دلیل باید مسائل اخلاقی در حوزه‌های علمیه تقویت بشود و همه برای جامعه اسلامی الگو باشند. انتظاراتی از حوزه علمیه تهران می‌رود که من اینها را فهرستوار خدمتتان عرض می‌کنم.

اولین انتظاری که می‌رود از حوزه علمیه تهران و حوزه‌های علمیه دیگر پرورش مراجع آینده است. مرجعیت یک نهاد بسیار مهم است و همیشه نقش مهمی در جهان اسلام داشته است. در طول تاریخ بارها شنیده‌اید و عرض کردم که مرجعیت امام بود که انقلاب را به ثمر رساند. پرورش مراجع آینده یکی از وظایف همه حوزه‌های علمیه و حوزه‌های علمیه تهران است.

نکته دوم این است که یک سلسله علوم انسانی، از غرب به شرق آمده است. وظیفه حوزه علمیه تهران که در کنار دانشگاه‌هاست، این است که این علوم انسانی را از فرهنگ مادی و فرهنگ برتری‌طلبی غرب تصفیه کند. یعنی شکل فرهنگ اسلامی به آن بدهد. علوم انسانی توأم با فرهنگ اسلامی و این مساله مهمی است که اگر دانشگاه‌ها فقط علوم انسانی را از غرب بگیرند و ترجمه کنند، مشکل عظیمی در آینده خواهیم داشت. باید اینها با فرهنگ اسلام آمیخته شود.

سوم مساله وحدت حوزه و دانشگاه است. ما از قم می‌توانیم بیاییم کنار دانشگاه‌ها و دانشگاهی هم می‌تواند بیاید به حوزه علمیه قم ولی حوزه علمیه استان تهران در کنار دانشگاه است. اینها می‌توانند مبادلات علمی مبادلات استاد، مبادلات شاگرد، مبادلات کتب، مبادلات تجربه، و فکری با هم داشته باشند. وحدت حوزه و دانشگاه که مورد توجه ماست و مورد بغض دشمن است که می‌خواهد این وحدت را از هم جدا کند و مقابل هم باشند، بتوانند ان شاء الله حوزه علمیه استان تهران این وظیفه را انجام بدهند.

چهارم این است که نیاز به قضات عالم، آگاه، متقی داریم و الان دستگاه قضایی می‌گوید، ما گرفتار کمبود قاضی آگاه و متدین هستیم. برای اینکه پرونده‌ها زیاد و تعداد قضات کم است. حوزه علمیه استان تهران می‌تواند به مقدار نیاز در کنار حوزه‌ی علمیه قم قضات لایق را برای اینجا تربیت کند.

وظیفه دیگر مبارزه با عرفان‌های کاذب و مکتب‌های انحرافی است. چون مرکز بیشتر عرفانهای کاذب و انحرافی تهران است و اینها غوغا است. انسان هم وقتی آنها را بخواند می‌بیند در بین آنها عده‌ای شیطان پرست پیدا می‌شود و بعضی می‌گویند شیطان رئیس الموحدین بود، برای اینکه گفت من در مقابل آدم سجده نمی‌کنم. پس توحیدش از همه کامل‌تر بود. مفهومش این بود که شیطان توحید را از خداوند بهتر شناخته بود چون خداوند می‌گوید سجده کن و شیطان می‌گوید نه من سجده نمی‌کنم. پس توحید شیطان حتی از توحید خدا هم کاملتر بود. این مقدار عقلشان نمی‌رسد که چند نوع سجده داریم. سجده پرستش، سجده شکر، سجده داریم سجده احترام. اینها ارتباطی با هم ندارند. قرآن با صراحت می‌گوید، پدر و مادر و برادران حضرت یوسف آمدند در مقابل او سجده کردند، یعنی پرستیدند؟! یا سجده احترام بود و شکر پروردگار بود؟ به هر حال این عرفانهای کاذب داستانی دارد و کارهای بدی می‌کنند. اینها بیشتر در میان شماست. شما برادران و خواهران باید جواب آنها را بدهید. همه اینها را باید بشناسید و آماده مبارزه با اینها هم باشید. نکته دیگر که حوزه علمیه تهران بر عهده دارند نظارت بر احزاب است. احزاب سیاسی تشکیل می‌شود. بعضی از اینها راه انحراف را ممکن است بروند. اینها باید حضورسیاسی داشته باشند و همان طور که اشاره کردم نه اینکه حوزه یک حزب باشد. حوزه آن حقیقت سیاست اسلامی را دنبال می‌کند و نظارت هم بکند. برای اینکه اگر انحرافی هم باشد با زبان منطقی انتقاد کنیم. ما طرفدار درگیری نیستیم. ما می‌گوییم که بوسیله منطق می‌شود مشکلات را حل کرد.

یکی دیگر از وظایف حوزه تهران این است که بسیاری از مفاصد اخلاقی و انحرافات از مسیر عفت، در تهران نمایان شده و خواهران برادران باید دست در دست هم بدهند و جلوی آن را بگیرند. حالا راه‌های مختلفی برای حل این مسئله هست. ما اگر جلوی این انحرافات اخلاقی را نگیریم و جوانان ما آلوده شوند، فردا دشمن بخواهد حرکت کند و کسانی که بروند کفن پوشند و در خط اول جبهه قرار بگیرند، دیگر از این جوانان پیدا نمی‌کنیم. این جوانهای با ایمان هستند که در مقابل آنها می‌ایستند. جوانی که آلوده مواد مخدر و آلوده به انحرافات جنسی باشد اینها هرگز به جبهه‌ها نمی‌روند. این مسائل اخلاقی را من بارها عرض کردم و باز هم عرض می‌کنم. عزیزان، بزرگانی که عرایض را می‌شنوید، مسائل اخلاقی ما تبدیل به مسائل سیاسی می‌شود. یعنی باعث می‌شود اساس انقلاب ما متزلزل بشود. ما باید برای اینها دل بسوزانیم.

من عرایض را در اینجا کوتاه می‌کنم عده‌ای باید به مساجدشان برسند. از همه‌ی شما عزیزان، از بانیان به این جلسه و از کسانی که کمک کردند، از شمایی که شرکت کردید و از همه گردانندگان حوزه علمیه برادران و خواهران از همه صمیمانه تشکر می‌کنیم و آخرین جمله‌ای که عرض آن است که مسائل معیشتی طلاب باید مورد توجه قرار بگیرد از محروم‌ترین اقشار جامعه اگر تعجب نکنند، طلاب عزیز هستند. والسلام علیکم ورحمة الله و برکاته

حضرت آیت الله مقتدایی:

حوزه باید نیازهای نظام، در فقه حکومتی را برآورده کند

آغاز و شروع سال تحصیلی یک برکت و نعمت از طرف خداوند است. شکر می‌کنیم خدای بزرگ را که این توفیق را داد که بار دیگر، بتوانیم یک سال حوزوی را شروع کنیم. همه شما عزیزان می‌دانید که تعلیم و تعلم در حوزه عبادت است و توفیق داشتن به این عبادت نعمت الهی است و جای شکر دارد. در یک روایت، نبی اسلام می‌فرماید «من یرد الله به خیرا یفقهه فی الدین» کسی را که خداوند اراده خیر نسبت به او دارد به او توفیق می‌دهد تفقه در دین کند، توفیق می‌دهد که بیاد در حوزه درس بخواند. پس کسی که توفیق شروع این درسها را در یک سال جدید پیدا می‌کند توفیق الهی است و نعمتی است از طرف خداوند که به او داده شده است. در حدیث دیگر «من طلب العلم فهو کالصائم نهاره و القائم ليله» کسی که دنبال طلب علم هست ثواب کسی را دارد که روزها روزه دار است و شبها تا صبح به عبادت مشغول است.

«و ان بابا من العلم یتعلمه الرجل خیر له من ان یکون ابوقبیس ذهبا فانفقه فی سبیل الله»

پیغمبر گرامی اسلام می‌فرماید کسی که یک باب علم را فرا بگیرد بهتر است برایش از اینکه کوه ابوقبیس کوه طلا باشد و این را در راه خدا انفاق بکند. پس ثواب کسی که روزها روزه است، ثواب کسی که شبها تا صبح عبادت می‌کند، پیغمبر (ص) می‌فرماید: «مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَنْظُرَ إِلَيَّ عَتَقَاءَ اللَّهِ مِنَ النَّارِ فَلْيَنْظُرْ إِلَيَّ طَالِبِ الْعِلْمِ» کسی که دوست می‌دارد نگاه کند به صورت کسانی که اینها آزاد شده از آتش جهنم هستند، پس به طالبان علم نگاه کند.

عزیزان من! چه افتخاری بالاتر از این می‌توان تصور کرد. شما جزء طالبین علم یا طالبات علم در حوزه‌های علمیه هستید که مورد عنایت ویژه حضرت صاحب الامر (عج) و جزء کسانی هستید که موفق از طرف خدا هستند ان شاء الله و این نعمت به شما داده شده است.

اساتید هم همین طور. پیغمبر فرمود: «العالم و المتعلم شریکان فی الاجر» آن استاد هم همین ثواب را دارد. فرمود «معلم الخیر یستغفر له ملائکه السماء» آن استادی که می‌آید سر کلاس و طلاب از او بهره می‌برند می‌فرماید ملائکه الله در حق او استغفار می‌کنند.

نتیجه این درس خواندن و فراگیری در حوزه چیست؟ شما می‌شوید یک عالم دینی، امام باقر (ع) می‌فرماید: «عَالِمٌ يَنْتَفِعُ بِعِلْمِهِ أَفْضَلُ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ أَلْفَ عَابِدٍ» یک عالمی که مردم از وی استفاده می‌کنند و طلاب از او استفاده می‌کنند، از فیض علمش بهره می‌برند، افضل از هفتاد هزار عابد است. در یک روایت «معاویه بن عمار قال: قلت لأبي عبد الله ع: «رجل راویه لحديثكم، يبت ذلك في الناس و يشده في قلوبهم و قلوب شيعتكم، و لعل عابدا من شيعتكم ليست له هذه الرواية، ايها افضل؟ قال: الراوية لحديثنا، يشد به قلوب شيعتنا.» یک شخصی از شیعیان شماست «راویه لحديثكم» یعنی روایات زیادی را از شما فرا گرفته است، تعلم کرده و می‌رود روی منبر در جلسات دینی برای مردم روایات را مطرح می‌کند و قلوب شیعیان شما را به ایمان محکم می‌کند، ولی یک عابدی که آن هم از شیعیان و علاقمندان شماست ممکن است این سمت را نداشته باشد، او عبادت می‌کند. کدام بهتر است؟ امام در جواب فرمود: «فضل الراوية لحديثنا يشد به قلوب شيعتنا افضل من الف عابد» کسی که روایت‌های ما را برای دیگران می‌گوید از هزار عابد افضل است.

پیغمبر وارد مسجد مدینه شدند در مسجد دو جلسه منعقد بود. یک مجلس بود که عده‌ای نشستند و یکی تدریس می‌کند و احکام می‌گوید و علوم آل رسول را برای شاگردان مطرح می‌کند و یک مجلس هم مشغول دعا هستند. راز و نیاز با پروردگار می‌کنند. پیغمبر چشمشان به این دو جلسه افتاد. پیغمبر فرمود هر دو مجلس مجلس خیر است. آن دسته دارند راز و نیاز می‌کنند و این دسته هم تفقه می‌کنند. به مجلس تفقه اشاره کردند و فرمودند «هؤلاء افضل بالتعليم ارسلت» فرمود من فرستاده شدم برای تعلیم برای اینکه به دیگران احکام را یاد بدهم. این جلسه افضل است. پیغمبر رفت و در آن جلسه نشست. جلسه‌ای که جلسه‌ی تفقه بود. این احترام جلسه و این ثواب عالم. و این هم نتیجه که افضل من سبعین الف عابد.

برادران و خواهران قدر این نعمت بزرگ را بدانید.

به فرمایش مقام معظم رهبری در جلسه‌ای که خبرگان رهبری خدمتشان بودند فرمودند: این نظام نظامی است که امام بزرگوار بر مبنای فقه این نظام را تشکیل داده‌اند. نظام نظام الهی است. نظامی است مبتنی بر فقه اسلامی. همین نظام الهی زاده این حوزه هاست. ارزش حوزه‌ها را بدانید. در سفر پر خیر و برکت مقام معظم رهبری در قم، ایشان فرمودند نظام الهی، نظام جمهوری اسلامی، این حکومت اسلامی، زاده همین حوزه‌هاست. امام بزرگوار بنیانگذار این نظام یکی از تحصیل کرده‌های حوزه‌های علمیه است که خودش و یاران و شاگردانش با همت مردم عزیز و شریف و مومن و مسلمان و انقلابی ایران توانستند این نظام را سرپا کنند. آن موقع امام فرمود ما انقلابمان را صادر می‌کنیم، بعضی می‌گفتند یعنی چه؟ فکر می‌کردند می‌خواهد لشکر کشی کند و کشورهایی را بگیرد. امروز معلوم می‌شود معنای صدور انقلاب چیست؟ صدور انقلاب یعنی این فکر انقلابی، این حرکت ریشه می‌کند در عده‌ای از جوانان انقلابی و این فکر تاثیر گذار است که آنها هم می‌آیند انقلاب راه می‌اندازند. این بیداری اسلامی که الآن در کشورها می‌بینیم و سقوط این دیکتاتورها یکی بعد از دیگری، نتیجه انقلاب ماست. چه کسی است که باورش نیاد که این انقلابها، این نهضت‌ها و این بیداری‌ها الهام گرفته از انقلاب ایران است. تسخیر لانه جاسوسی در مصر و تسخیر آن سیاست گزرائی که با خیانت در مصر لانه‌ی جاسوسی داشتند را چه کسی باور می‌کند که الهام گرفته از حرکت انقلابی جوانان ما و تسخیر لانه جاسوسی و سفارتخانه آمریکا در ایران نباشد. شکر می‌کنیم خدا را که این زمان رادرک کردیم.

ولی برادران عزیز دو چیز را ما احساس می‌کنیم:

1. این نظام برگرفته از حوزه است و زاده حوزه است و حوزه باید حمایت کند در عین استقلال، که هیچ وابستگی به دولت و حکومت ندارد، آنها نقشی در تعیین مرجعیت در تعیین اساتید و در برنامه‌های حوزوی حتی در شروع و تعطیلی حوزه ندارند که این یک استقلال است اما در عین حال حمایت کننده نظام است و ما باید نیازهای نظام را از نظر فقه حکومتی برآورده کنیم که تاکید مقام معظم رهبری بود که حوزه علمیه با تمام توان برای اجرای این فرمان آقا آمادگی دارد.

2. در کشورها، هم مردم نیاز دارند به ارشاد و هدایت به حوزه علمیه و هم طالب هستند و استقبال می‌کنند. ما باید بتوانیم افرادی را با زبان

آن کشور تربیت کنیم و اعزام کنیم به کشورهای مختلف که این نیاز را برطرف و مطالبات مردم مسلمان کشورهای مختلف را برآورده کنیم. از این جهت نیاز به تقویت حوزه‌ها هست. ما باید حوزه‌ها را سامان بدهیم و تقویت کنیم. یک راه تقویت حوزه‌ها همین است که در هر استانی ما این کار را انجام دادیم. در هر استانی یک شورایی از روحانیون متنفذ همان استان را تشکیل دادیم که مرکب از هفت نفر هستند و خود آن آقایان یک نفر را به عنوان رئیس انتخاب می‌کنند و خود آن مجموعه یک نفر را بعنوان مدیر حوزه استان و این شورا با این مدیر شروع به کار می‌کند. این شورا تمام مدارس علمیه این استان را بررسی و نقصها و کمبودها را چه از نظر درس و چه از نظر امکانات، نشست با اساتید و نشست با مدیران، نشست با طلاب مدارس بررسی می‌کنند و در شورا مطرح می‌کنند و برای رفع نواقص، کمبودها و حل مشکلات تصمیم‌گیری می‌کنند و ما هم در خدمتشان هستیم. این یک سامانی است که در کل حوزه‌های کشور داده شده است.

حجت الاسلام والمسلمین استاد رشاد تاکید کرد: حوزه تهران همپای قم و نجف

حوزه تهران از حوزه‌های و اصیل و ریشه‌دار ایران و جهان اسلام تلقی می‌شود. با پیشینه‌ای بسیار به لحاظ علمی پربار و به حیث سیاسی اجتماعی بسیار پر ثمر و تاثیرگذار. حوزه‌ای که طی دو سده‌ی اخیر تاثیرگذارترین نقش را بعد از حوزه نجف در نهضت‌های ملی و اسلامی ایفا کرده است. هر چند در نهضت مشروطه حوزه نجف طلایهدار بود اما مبدا بسیاری از پیشنهادات از حوزه تهران بر می‌خواست. هر چند قم طلایهدار است اما تهران نیز نقش ویژه‌ای را در نهضت اخیر یعنی انقلاب اسلامی به رهبری امام راحل ایفا کرد. در بعضی از نهضت‌ها مثل نهضت ملی چه بسا می‌توان تهران را پیش قدمتر دانست. به لحاظ حکمی حوزه تهران در سلسله مکاتب حکمی شیعی و در جهان اسلام دارای مکتب حکمی مستقلی بوده است. مکتب حکمی قم فرزند مکتب حکمی عرفانی تهران است. تهران، در مجاورت ری بود و به انضمام این قطعه مبارکه که حضرت عبدالعظیم حسنی در آن مدفون هستند میتوان گفت قدمت حوزه تهران به عهد معصومین برمی‌گردد.

هر چند که شهر تهران، مشکلات خاص خود را دارد. اگر بر اساس آمایش سرزمینی بنا باشد به حوزه‌ها و از جمله حوزه تهران بخواهد توجه بشود، حوزه تهران نسبت به نیاز و نسبت به گستردگی شهر و پیچیدگی مسائل آن، بسیار بسیار محدود و در مضیقه است.

حجت الاسلام والمسلمین جمشیدی: حضور جدی خواهران طلبه در عرصه پژوهش

به شکل رسمی و متشکل، قریب پنجاه سال است که حوزه‌های علمیه خواهران تشکیل شده است. اگر قبل از پیروزی انقلاب ما در قالب 5-6 مکتب آموزش خواهران را داشتیم، امروز بالغ بر 340 مدرسه علمیه خواهران در سطوح چهارگانه مشغول به تعلیم و تحصیل هستند. ما در هر عرصه‌ای زمینه حضور متناسب برای خواهران فرهیخته را فراهم کردیم، انگیزه و تلاش خواهران ما، در همان سطح متناسب واقعاً چشمگیر بود. در سه سال اخیر ما در عرصه پژوهش در همین سطح علمی که حوزه‌های علمیه خواهران هستند ما در جشنواره‌های پژوهشی که در بین برادران و خواهران فرهیخته انجام می‌شد رتبه‌هایی که خواهران طلبه کسب کردند کم از رتبه‌های برادران عزیز نبود. این نشان از یک ظرفیت عمیق در حوزه‌های علمیه خواهران هست که انشاءالله با بالا بردن ظرفیت علمی در این حوزه‌ها ما شاهد حضور جدیتر خواهران در عرصه پژوهش و در عرصه تحقیق و در عرصه پاسخ به شبهات و مقابله با مکاتب و جریانهای انحرافی باشیم. وجود حوزه‌های علمیه خواهران به عنوان یک الگوی عملی برای کسانی که معتقد هستند در عرصه تعلیم و تعلم، می‌توان تفکیک جنسیتی نمود، نشان داد که این تفکیک در عرصه تعلیم و تعلم مثر ثمر و منتج به نتیجه خواهد بود.

سرکار خانم راستی: باید سطوح عالی تحقیقات فعال شود

در حال حاضر بیش از چهار هزار طلبه خواهر در مقاطع سطح دو و سه تحصیل می‌کنند. در این مراکز حوزوی بیش از 750 استاد فاضل مشغول به تدریس هستند. اکثر این اساتید معزز از خواهران فاضل و تحصیل کرده حوزوی هستند. با توجه به طرح توسعه متوازن مدارس علمیه در سطح استان تهران هنوز با آن استانداردهای لازم برای تعداد حوزه‌های علمیه و تعداد کلاس‌ها و فضاهای آموزشی در سطح استان هنوز فاصله داریم. گرچه اکنون اقداماتی انجام شده و با ارتباطاتی که با بعضی از مراکز گرفته شده خواهران طلبه به عنوان مدرس و به عنوان مبلغ دارند فعالیت می‌کنند. با آموزش و پرورش به عنوان اعزام ائمه جماعات در مدارس دخترانه و به عنوان معلم. در طرحهای آموزشی از قبیل طرح رحمت که آموزش خانواده را بر مبنای تعالیمی که در دین مقدس اسلام آمده، دارد توسط خواهران طلبه آموزش داده می‌شود. ظرفیتی که حوزه‌های علمیه خواهران طلبه دارند خیلی بیش از آن چیزی است که الان دارد از آن استفاده می‌شود. البته همان طوری که حضرت امام و مقام معظم رهبری فرمودند، رسالت ما تنها رسالت ملی نیست، که در عرصه بین‌المللی هم ما باید این وظیفه را به خوبی انجام بدهیم. ما باید هر چه بیشتر سطوح عالی تحقیقات را فعال کنیم، و همانطور که منویات مقام معظم رهبری (مدظله) هست باید سعی کنیم که مسیر نظریه‌پردازی و تولید علم را هموار و فراهم کنیم.

